

PROTOKÓŁ
Z POSIEDZENIA JURY
57. OGÓLNOPOLSKIEGO FESTIWALU
KAPEL I ŚPIEWAKÓW LUDOWYCH
z dnia 25 czerwca 2023 roku

Jury w składzie:

1. prof. dr hab. JAN ADAMOWSKI – przewodniczący
2. red. MARIA BALISZEWSKA
3. prof. dr hab. PIOTR DAHLIG
4. REMIGIUSZ MAZUR-HANAJ
5. dr JACEK JACKOWSKI
6. dr BOŻENA LEWANDOWSKA
7. prof. dr hab. BOŻENA MUSZKALSKA
8. prof. dr hab. STANISŁAWA NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA
9. dr hab. prof. KUL TOMASZ ROKOSZ

w dniach **23-25 czerwca 2023 r.** w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą wysłuchało:

31 kapel,
38 zespołów śpiewaczych,
20 solistów instrumentalistów,
28 solistów śpiewaków,
oraz 30 grup w konkursie „Mistrz i Uczeń”.

Łącznie zatem było 147 podmiotów wykonawczych.

Jury stwierdza, że w konkursie festiwalowym wzięło udział około 700 artystów ludowych z terenu 14 województw.

Jury oceniając dobór regionalnego repertuaru, cechy regionalnego stylu oraz poziom artystyczny, przyznało nagrody i wyróżnienia na łączną kwotę **102 000 złotych**. Fundatorami nagród są **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, Marszałek Województwa Lubelskiego, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, Burmistrz Miasta Kazimierz Dolny oraz Międzynarodowa Organizacja Sztuki Ludowej – Sekcja Polska. Dodatkowo kozuchy damskie w liczbie trzech sztuk oraz łącznej wartości 4500 zł ufundowała Pracownia Stroju Ludowego i Haftu Stanisławy Łukaszczyk z Poronina.

KATEGORIA KAPELE

BASZTĘ – nagrodę główną w wysokości **2800 zł** – przyznano **Kapeli Kotelnica z Olszówki** (woj. małopolskie).

Cztery równorzędne **I NAGRODY** po **1800 zł** każda otrzymują:

Rodzinna Muzyka Katarzyny Lassak „Helios” z Zakopanego (woj. małopolskie),

Muzyka Rodzinna Kubioków z Bilska (woj. małopolskie),

Kapela Cmolaskie Chłopaki z Kolbuszowej (woj. podkarpackie),

Kapela Piotra i Pawła ze Stęszewa (woj. wielkopolskie).

Siedem równorzędnych **II NAGRÓD** po **1400 zł** każda otrzymują:

Kapela Butrynow z Janowa Lubelskiego (woj. lubelskie),

Kapela Jeremiego Kowalskiego z Łowicza (woj. łódzkie),

Kapela Mirosława Rogali z Wysokiej (woj. mazowieckie),

Muzyka Tobiasza Krzysztofa z Mszany Górnej (woj. małopolskie),

Kapela Ludowa z Gniewczyny Łańcuckiej (woj. podkarpackie),

Kapela Zastawnych z Brzostku (woj. podkarpackie),

Muzyka Spiska z Jurgowa (woj. małopolskie).

Osiem równorzędnych **III NAGRÓD** w wysokości **1000 zł** każda przyznano:

Kapela Krzysztofa Rokicińskiego (woj. mazowieckie),

Kapela Ludowa Dębińskiego Centrum Kultury z Dębna (woj. małopolskie),

Kapela Kozła Ślubnego Marcina Szczechowiaka ze Zbąszynia (woj. wielkopolskie),

Kapela Rawskich z Kocudzy (woj. lubelskie),

Kapela Dudziarska Zespołu Pieśni i Tańca Żeńcy Wielkopolscy z Nietążkowa II(woj. wielkopolskie),

Wieluńska Kapela Ludowa z Wielunia (woj. łódzkie),

Kapela Kozłarska Daniela Molendy ze Zbąszynia (woj. wielkopolskie),

Kapela Dudziarska z Kościana i Jarocina (woj. wielkopolskie).

Trzy równorzędne **WYRÓŻNIENIA** w wysokości **600 zł** otrzymują:

Kapela z Wojciechowa (woj. lubelskie),

Kapela Kozłarska "Ze Sini" ze Zbąszynia (woj. wielkopolskie),

Kapela Kurpiowskiego Zespołu Pod Borem z Zawad (woj. mazowieckie).

KATEGORIA ZESPOŁY ŚPIEWACZE

BASZTĘ – nagrodę główną w wysokości **2700 zł** – przyznano Męskiemu Zespołowi Śpiewaczemu z Bukowej (woj. lubelskie).

Pięć równorzędnych **I NAGRÓD** po **1800 zł** każda otrzymują:

Męski Zespół Śpiewaczy Majdaniacy z Majdanu-Obleszcze (woj. lubelskie),

Zespół Śpiewaczy Jarzębina z Zabłocia (woj. lubelskie),

Męski Zespół Śpiewaczy Zacier z Obszy (woj. lubelskie),

Uczelniany Zespół Góralski Młode Podhale z Nowego Targu (woj. małopolskie),

Zespół Ludowy Pawłowianki z Nowego Pawłowa (woj. lubelskie).

Cztery równorzędne **II NAGRODY** po **1400 zł** każda przyznano:

Zespołowi Na Swojską Nutę z Zahorowa (woj. lubelskie),

Męskiej Grupie Śpiewaczej Lubatowianie z Lubatowej (woj. podkarpackie),

Grupie Śpiewaczej Zespołu "Śwarni" z Nowego Targu (woj. małopolskie),

Zespołowi Regionalnemu "Skalnik" z Kamionki Wielkiej (woj. małopolskie).

Siedem równorzędnych **III NAGRÓD** w wysokości **1000 zł** każda otrzymują:

Zespół Śpiewaczy z Mroczek Małych (woj. łódzkie),

Zespół Śpiewaczy Kumowianki z Kumowa Majorackiego (woj. lubelskie),

Zespół Śpiewaczy Kawęczyn z Kawęczyna (woj. lubelskie),

Zespół Śpiewaczy "Nachodne" z Sejn (woj. podlaskie),

Zespół Śpiewaczy Babczanki z Babc (woj. lubelskie),

Zespół Galicjanki z Roztocza (woj. podkarpackie),

Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca Kyczera z Legnicy (woj. dolnośląskie).

Cztery równorzędne **WYRÓŻNIENIA** w wysokości **600 zł** przyznano:

Grupie Śpiewaczej Kopieniocki z Igołomi (woj. małopolskie),

Zespołowi Śpiewaczemu Górnianki z Kolbuszowej Górnej (woj. podkarpackie),

Zespołowi Śpiewaczemu "Zielona Dąbrowa" z Nowej Wsi Elckiej (woj. warmińsko-mazurskie),

Zespołowi Waliszowianie z Nowego Waliszowa (woj. dolnośląskie).

KATEGORIA SOLIŚCI - INSTRUMENTALIŚCI

BASZTE – nagrodę główną festiwalu w wysokości **1500 zł** – przyznano **Zdzisławowi Kwapińskiemu z Szymanowa** (woj. mazowieckie).

Dwie równorzędne **I NAGRODY** po **1000 zł** każda otrzymują:

Krzysztof Gocał z Poronina (woj. małopolskie),

Sławomir Niemiec z Aleksandrowa (woj. lubelskie) – nagroda ufundowana przez Międzynarodową Organizację Sztuki Ludowej – Sekcja Polska.

Cztery równorzędne **II NAGRODY** w wysokości **800 zł** przyznano:

Wiktorii Julii Zielińskiej z Myszyńca (woj. mazowieckie),

Jerzemu Adamczykowi ze Starego Chwalimia (woj. zachodniopomorskie),

Maksymilianowi Czerwińskiemu ze Szczyrku (woj. śląskie),

Michałowi Umlawskiemu z Włoszakowic (woj. wielkopolskie).

Pięć równorzędnych **III NAGRÓD** w wysokości **600 zł** każda otrzymują:

Maciej Kubasiak z Suchej Beskidzkiej (woj. małopolskie),

Janusz Urbaniak z Goszczanowa (woj. łódzkie),

Jakub Drabik z Kamienicy (woj. małopolskie),

Jakub Bukowski z Elku (woj. warmińsko-mazurskie),

Edward Gola (woj. świętokrzyskie).

Dwa równorzędne **WYRÓŻNIENIA** w wysokości **400 zł** przyznano:

Katarzynie Kociubie z Sanoka (woj. podkarpackie),

Wojciechowi Dulskiemu z Głogowa Małopolskiego (woj. podkarpackie).

Nagrodę specjalną im. prof. Jana Stęszewskiego w wysokości **1500 zł** otrzymuje **Zdzisław Marczuk z Zakalinek** (woj. lubelskie).

KATEGORIA SOLIŚCI – ŚPIEWACY

BASZTE – nagrodę główną festiwalu w wysokości **1500 zł** – przyznano **Witoldowi Kuczyńskiemu** (woj. mazowieckie).

Trzy równorzędne **I NAGRODY** po **1000 zł** każda oraz **kożuch** otrzymują:

Bogusława Drzewiecka z Drzewiec (woj. łódzkie),

Mirosław Kolasa z Szastarki (woj. lubelskie),

Janina Chmiel z Godziszowa (woj. lubelskie).

Siedem równorzędnych **II NAGRÓD** w wysokości **800 zł** każda przyznano:

Aleksandrze Wołoszyn-Banaś z Jarczowa (woj. lubelskie),

Agacie Woźniak z Chojnego (woj. łódzkie),

Damianowi Balcerowi (woj. podlaskie),

Danucie Kaczmarek ze Śmiłowic (woj. kujawsko-pomorskie),

Halinie Romanowskiej ze Żmudzi (woj. lubelskie),

Zofii Gajdzie z Aleksandrowa Łódzkiego (woj. łódzkie),

Alinie Myszak z Kocudzy (woj. lubelskie).

Pięć równorzędnych **III NAGRÓD** w wysokości **600 zł** każda otrzymują:

Marta Wojtiuk z Wyrk (woj. lubelskie),

Emilia Gryniuk z Sielca (woj. lubelskie),

Helena Stępniaak z Bedlna (woj. łódzkie),

Joanna Master z Suchej Beskidzkiej (woj. małopolskie),

Urszula Kalinowska z Suwałk (woj. podlaskie).

Dwa równorzędne **WYRÓŻNIENIA** w wysokości **400 zł** przyznano:

Stanisławowi Archackiemu z Myszyńca (woj. mazowieckie),

Lechowi Owczarkowi z Doruchowa (woj. wielkopolskie).

Nagroda specjalna im. prof. Jerzego Bartmińskiego w wysokości **1500 zł** została przyznana **śpiewakowi Jerzemu Starzyńskiemu z Legnicy** (woj. dolnośląskie).

KATEGORIA MISTRZ I UCZEŃ – INSTRUMENTALIŚCI

Dziesięć równorzędnych **NAGRÓD I STOPNIA** po **800 zł** każda otrzymują:

Mistrz Andrzej Polak i uczeń Jakub Karpel z Zębu (woj. małopolskie),

Mistrz Piotr Karpuk i Kapela Maciejka z Elku (woj. warmińsko-mazurskie),

Mistrz Andrzej Budz i uczeń Jan Smreczek z Ochotnicy Górnej (woj. małopolskie),

Mistrz Roman Wojciechowski i uczennica Zuzanna Gieszcz z Tomaszowa Mazowieckiego (woj. łódzkie),

Mistrz Michał Rydzik i uczennica Martyna Pigan z Cieplic (woj. podkarpackie),

Mistrz Marcin Drabik i uczennica Natalia Zadroga z Turośli (woj. podlaskie),

Mistrz Wojciech Kubasiak i uczennice Julia Nelle oraz Antonina Piwowarczyk z Suchej Beskidzkiej (woj. małopolskie),

Mistrz Krzysztof Butryn i uczniowie Wiktoria i Michał Małkowie z Janowa Lubelskiego (woj. lubelskie),

Mistrz Józef Tomczyk i uczennica Julia Grzelaczyk z Mroczek Małych (woj. łódzkie),

Mistrz Piotr Górecki i uczeń Wojciech Ożóg z Poznania (woj. wielkopolskie).

Sześć równorzędnych **NAGRÓD II STOPNIA** po **700 zł** każda przyznano:

Mistrzowi Marcinowi Szczechowiakowi i jego uczniom Karolowi Ejchostowi, Zofii Obst i Zuzannie Frączek ze Zbąszynia (woj. wielkopolskie),

Mistrzowi Pawłowi Zawadzkiemu i jego uczennicom Jagodzie Pawlak oraz Joanna Józwiak z Poznania (woj. wielkopolskie),

Mistrzynie Katarzynie Marach i jego uczniom Filipowi Frąckowiakowi, Danucie Donaj, Filipowi Szczerbalowi i Martynie Majorek z Nietążkowa (woj. wielkopolskie),

Mistrzowi Karolowi Samselowi i jego uczniowi Piotr Gołaś (woj. mazowieckie),

Mistrzowi Zbigniewowi Butrynowi i jego uczniowi Pawłowi Bielakowi z Janowa Lubelskiego (woj. lubelskie),

Mistrzowi Zdzisławowi Marczukowi i jego uczennicy Zuzannie Hodun z Zakalinek (woj. lubelskie).

KATEGORIA MISTRZ I UCZEŃ – ŚPIEWACY

Sześć równorzędnych NAGRÓD I STOPNIA po 600 zł każda otrzymują:

Mistrzynie Bogusława Drzewiecka z uczennicami z Drzewiec (woj. łódzkie),

Mistrzynie Sabina Cichoń i Zespół Mali Lubatowianie (woj. podkarpackie),

Mistrzynie Zofia Myszak i Dziecięcy Zespół z Bukowej (woj. lubelskie),

Mistrzynie Jadwiga Włodarczyk i uczennica Wiktoria Włodarczyk (woj. wielkopolskie),

Mistrz Andrzej Strama i uczeń Daniel Karwaczka (woj. małopolskie),

Mistrzynie Karolina Demianiuk i Zespół Dolhobrodzkie Zadulłyńce (woj. lubelskie).

Pięć równorzędnych NAGRÓD II STOPNIA po 500 zł każda otrzymują:

Mistrzynie Anna Szafranowska i uczennice Natalia Luty i Aleksandra Maksimowicz z Sejn (woj. podlaskie),

Mistrzynie Krystyna Choduń i Zespół Młode Rozkopaczewianki z Rozkopaczewa (woj. lubelskie),

Mistrzynie Lidia Biały i uczennica Sara Winiarska ze Świlczy (woj. podkarpackie),

Mistrzynie Alina Myszak i uczennica Gabriela Papierz z Kocudzy (woj. lubelskie),

Mistrzynie Maria Kościuczyk i Zespół Motwiczanki z Sosnówki (woj. lubelskie).

OGÓLNE UWAGI I ZALECENIA KOMISJI ARTYSTYCZNEJ
57. OGÓLNOPOLSKIEGO FESTIWALU KAPEL I ŚPIEWAKÓW LUDOWYCH
W KAZIMIERZU DOLNYM

Jury 57. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych składa serdeczne gratulacje wszystkim Laureatom i Uczestnikom kazimierskiego spotkania. Wyrażamy przekonanie, że mimo zmiany organizatora, Festiwal będzie kontynuowany w wypracowanej formule.

W Festiwalu licznie zaprezentowali się artyści ludowi z niemal wszystkich regionów Polski – z 14 województw. Jury odnotowuje ten fakt, że w tym roku wzrosła ogólna liczba wykonawców, w tym szczególnie ludzi młodych. Wskazujemy także, że zaobserwowaliśmy nierówną reprezentację poszczególnych regionów, zwłaszcza brakuje Kaszubów i Ślązaków. Apelujemy o organizację dorocznych eliminacji przedfestiwalowych, aby poszczególne regiony mogły wybrać najlepszych reprezentantów. Przypominamy, że te wybory winny uwzględniać wszystkie wymogi regulaminowe.

Jury pozytywnie odnotowuje fakt wysokiego poziomu artystycznego tegorocznej edycji Festiwalu we wszystkich kategoriach.

W kategoriach śpiewaczych – solistów i grup, wskazujemy na potrzebę prezentacji zróżnicowanego gatunkowo repertuaru, co pozwala lepiej ocenić możliwości wykonawcze i zastosować się do czasowych wymogów regulaminu. W sposób szczególny apelujemy o przestrzeganie regulaminowego czasu występu. Jeżeli wykonawca przedstawia utwory dłuższe, to nie tyle powinien je skracać, co ograniczyć ich liczbę, np. do dwóch.

Jury przypomina, że głównym celem Festiwalu jest ochrona tradycyjnego repertuaru oraz tradycyjnego stylu muzykowania i śpiewu. Tradycja ludowego śpiewu i muzykowania jest cenną i istotną częścią polskiego, niematerialnego dziedzictwa kulturowego, która to część nie może zostać zaprzepaszczona w nowych warunkach cywilizacyjnych. Stanowi ona bowiem o tożsamości lokalnej, regionalnej i ogólnonarodowej. Komisja z pełnym przekonaniem i uznaniem konstatuje fakt, że Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych wraz z Targami Sztuki Ludowej został już wpisany na krajową listę „dobrych praktyk”, służących realizacji postulatów zawartych w Konwencji UNESCO z 2003 roku o ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego, na co zwracaliśmy uwagę także w poprzednich protokołach. Z przekonaniem wskazujemy wszakże, że ten kierunek działań winien być kontynuowany, bowiem wieloletnia tradycja organizacji Festiwalu, jego szeroki zasięg i uznanie

kulturotwórczej roli zobowiązuje do podjęcia starań w UNESCO o wpisanie Festiwalu na listę powszechną kulturowego dziedzictwa ludzkości.

Istotna rola festiwalu polega też na tym, że w jego trakcie przewijają się różne style i formy „uprawiania” oraz popularyzacji folkloru.

Cieszy fakt, że zainteresowanie pielęgnowaniem tradycyjnego śpiewu i muzykowania rośnie wśród młodego pokolenia. W roku bieżącym młodzi artyści licznie i aktywnie występowali we wszystkich kategoriach konkursowych. Komisja zaobserwowała, że w wielu przypadkach młodzi zasilają dotychczasowe składy zespołów dorosłych – traktujemy to jako bardzo pozytywną tendencję. Rozwijający się konkurs „Mistrz i Uczeń” dodatkowo ją wzmacnia.

Komisja z uznaniem podkreśla starania wykonawców o zachowanie w swoich prezentacjach autentycznego języka regionalnego, regionalnych strojów oraz niezwykle cennego archaicznego instrumentarium. Jednakże Komisja przypomina, że regulamin Festiwalu w dalszym ciągu nie przewiduje włączenia akordeonu do prezentacji festiwalowych. Wiele lat pracowaliśmy nad przywróceniem do tradycyjnego składu kapel harmonii polskiej i to się udało.

Jury z aprobatą zauważa też większą dbałość wykonawców o stronę tekstową prezentowanych utworów, co pozwala uwydatnić zawarte w utworach treściowe przesłania. Zwracamy jednak uwagę na niepotrzebną, nadmierną teatralizację występów, a w warstwie muzycznej zbyt daleko idące stylizacje, w tym wprowadzane maniery śpiewu charakterystyczne dla muzyki popularnej. Sugerujemy też większą dbałość w dostosowaniu repertuaru do wieku wykonawców.

Komisja w dalszym ciągu zachęca instruktorów i samych artystów do poszukiwania lokalnych wariantów poszczególnych utworów i prezentowania różnych gatunków folkloru słowno-muzycznego, lecz zgodnego z lokalną tradycją wykonawczą.

Komisja równocześnie apeluje, aby nie powtarzać w kolejnych prezentacjach konkursowych tego samego, wcześniej nagrodzonego repertuaru przez tych samych wykonawców.

Zwracamy też uwagę na potrzebę zaktualizowania praw autorskich w takim kierunku, aby objęci nimi zostali także twórcy ludowi wszystkich dziedzin kultury tradycyjnej i aby nie można było zastrzegać praw autorskich do autentycznych wzorów kulturowych. Jest to sprawa ważna dla podtrzymania tradycji, jak i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Z uznaniem zauważamy kontynuowanie dobrej współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego i Burmistrzem Miasta Kazimierz Dolny oraz różnymi instytucjami kultury, zwłaszcza takimi jak: Drugi Program Polskiego Radia

w Warszawie, Radio i Telewizja Lublin, Kazimierski Ośrodek Kultury, Promocji i Turystyki, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Międzynarodowa Organizacja Sztuki Ludowej – Sekcja Polska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Wrocławski.

Jury dziękuje bezpośrednim organizatorom – Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, w tym Biuru Wojewódzkiego Ośrodka Kultury CSK, za zapewnienie sprawnego, niezakłóconego i przede wszystkim bezpiecznego przebiegu 57. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych.

Dziękujemy też patronom medialnym, a szczególnie tym mediom, które czynnie uczestniczą w bieżącym relacjonowaniu, dokumentowaniu i promowaniu idei festiwalowych oraz jego niepowtarzalnej atmosfery.

Serdecznie podziękowania Jury kieruje do fundatorów nagród, którymi w tym roku byli: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, Międzynarodowa Organizacja Sztuki Ludowej – Sekcja Polska i Burmistrz Kazimierza Dolnego. Podziękowania też składamy Pracowni Stroju Ludowego i Haftu Stanisławy Łukaszczyk z Poronina za ufundowanie nagród rzeczowych w postaci trzech kozuchów damskich.

Jury nieustannie apeluje do władz samorządowych wszystkich szczebli, aby w dalszym ciągu wspierały ludowych artystów ze swoich obszarów administracyjnych. Ich działalność jest przecież sposobem promocji lokalnej kultury oraz własnych regionów na forum ogólnopolskim. Komisja z uznaniem dostrzega obecność w Kazimierzu, razem z wykonawcami, przedstawicieli władz samorządowych różnych szczebli. Dla artystów ludowych jest to znakomite wsparcie i dowód uznania ich talentu oraz osiągnięć artystycznych.

Jury składa również podziękowanie tegorocznym konferansjerom, którymi byli: Józef Broda, Stanisław Jaskółka, Bartłomiej Koszarek i Witold Kuczyński, którzy nie tylko kompetentnie zapowiadali poszczególne programy prezentacji, pomagali także uczestnikom w przełamywaniu stresów związanych z ich indywidualnymi występami oraz zapewnili dobry kontakt wykonawców z publicznością.

Podpisy Jury:

1. prof. dr hab. JAN ADAMOWSKI – przewodniczący
2. red. MARIA BALISZEWSKA
3. prof. dr hab. PIOTR DAHLIG
4. REMIGIUSZ MAZUR-HANAJ
5. dr JACEK JACKOWSKI
6. dr BOŻENA LEWANDOWSKA
7. prof. dr hab. BOŻENA MUSZKALSKA
8. prof. dr hab. STANISŁAWA NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA
9. dr hab. prof. KUL TOMASZ ROKOSZ

Jan Adamowski
.....
Maria Baliszewska
.....
Piotr Dahlig
.....
Remigiusz Mazur-Hanaj
.....
Janek Jackowski
.....
Bożena Lewandowska
.....
Bożena Muszkalska
.....
St. Bartmińska
.....
Rokosz
.....